

GYHÁZ- ÉS ISKOLAI SZEMLE

Felelősszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN református lelkész

Megjelenik két hetenként, szombaton

Előfizetési ára: egész évre 120 Lei,
fél évre 60 Lei, egyes szám 5 Lei.

Szerkesztőség: Satu-Mare (Szatmár)
Református lelkészi hivatal, a hová a
lap szellemi részére vonatkozó min-
den közlemény küldendő. Kiadóhiva-
tal: Oradea-Mare (Nagyvára) Ferdinánd király-út Rákóczi-út) 14. szám
Előfizetési díjak, hivatalos hirdetések
díja, reklamációk Konrad Géza címére
Nagyvárad, Nagy Sándor-u. 14. küldendő

Az új iskolatörvény.

Amit nagy aggodalommal vártunk, a magánoktatásról szóló törvénytervezet végre elkészült és ismeretessé lett. Vele szomorú igazolást nyert a legpesszimistább lelkek reménytelensége, mert a tervezet évszázados iskoláinkat minden felekezeti iskolával együtt a legkorlátoltabb magániskolákká akarja lecsúszesztetni. Minden szakaszából kilátszik, hogy halálos ítéletnek készült, melynek enyhítésére a bevezető ismertetés után alig lehet remény.

Az előző törvényekhez és rendeletekhez viszonyítva, egyetlenegy javulás van benne, mely a keresztyén felekezetek növendékeinek megengedi, hogy egymás iskolába járhassanak. A többi része mind jogfosztás és sérelem.

Nincs terünk, hogy ezeket megközelítőleg is részletesen közöljük, de mielőtt a javaslat hivatalosan és teljes szövegében nyilvánosságra kerülne, tájékoztatásul főbb pontjaiban, néhány megjegyzésünk kíséretében ismertetjük.

A törvénytervezet a felekezeti iskolákat teljesen egyenrangúnak tekinti az egyes emberek által fenntartott magániskolákkal, ami következményei nélkül is, már magában lealázó nemzetünk életében oly fontos hivatást betöltött magas nivóju iskoláinkra nézve. Az egy osztályba járó növendékek száma elemi iskolában legkevesebb 30, középiskolában 10 lehet. — Ha ez a felekezeti iskoláinkra ily betű szerinti szigorúságban törvénné válik, számtalan falusi iskola megszűnik ott, ahol két-három osztályban sem haladja meg a tanulók száma az egy osztályban kívánt létszámot. De megszűnhetik középiskoláinknak egy-egy osztálya is, mert könnyen megtörténhetik, hogy a felsőbb tagozatban — a már ugyis ezt célzó felvételi vizsga után, az életnek különben is nehéz körülményei között a tanulók ennél is kevesebben lesznek. Pedig ez a mult kedvezőbb viszonyai között is előfordult és állami főgimnáziumnál is megtörtént, hogy egy osztályban, ahova minden vallásu tanuló járhatott, nem voltak

összesen tízen. Vajjon igazságos lett volna-e kilenc ifjut megfosztani a tanulás lehetőségétől, vagy e miatt azt az osztályt végleg megszüntetni!

Új iskolát létesíteni, vagy új osztályt nyitni csak a miniszter engedélyével lehet a javaslat szerint, új polgári iskolát azonban egyáltalán senki sem alapíthat az államon kívül. Hasonlóképpen miniszteri engedély kell a két, vagy több osztály egy tanteremben taníthatásához.

— Mivel a tervezet az engedély feltételeit nem foglalja magában, hanem az engedélyezést a miniszter kizárólagos egyéni jogának tartja fenn, e szakasz nemcsak iskoláink fejlesztését teszi lehetetlenné, de állandó veszedelmet rejt magában meglevő összevont, többé vagy kevésbé osztatlan iskoláinkra is.

Az állami tantervet kifejezetten nem teszi a tervezet kötelezővé, de a saját tantervvel működő iskolák növendékei nem tehetnek különbözeti vizsgát és nem kaphatnak az állam által elismert bizonyítványt. — Így akar rákényszeríteni az állami tanterv bevezetésére, ami az állam nyelvével már így is nagy teherrel sújtott, különösen elemi iskoláink előhaladását lehetetlenné teszi. Ezt a tantervet az állami iskolákban ma is csak a jobb tehetségű gyermekek bírják meg.

Súlyos rendelkezéseket tartalmaz a javaslat a tantervekre nézve. Csak azok taníthatnak, akik a román vizsgát letették, melynek idejéül ez év szeptemberét állapítja meg, azzal, hogy a jövő szeptemberben javító vizsgát lehet tenni. Fegyelmi tekintetben is mindjobban csak az állami hatóságok alá kerülnek, melyek pénz-büntetéssel sulythatják, 10 napi fizetéselvonással, működési engedélyének egy hónaptól egy évig terjedő időre, vagy végleg megvonásával büntethetik. A tervezet szerint a magániskolák tanítóinak nem lehet kevesebb fizetésük, mint az államiaknak, de e pontot a tárgyalások során a miniszter visszavonta. A fizetéselvonással való büntetés a legigazságtalanabb emberi szempontból, valamint jogilag is, akkor, mikor a fizetést nem az állam adja.

A törvényjavaslatnak a vizsgára vonatkozó része a legszomorubb meglepetés, mely iskoláinkat az egyének által fenntartott, szinte zugiskolák sorsára akarja juttatni és közel vinni a megsemmisüléshez. E szerint a növendékek minden év végén a községükben levő állami iskolákban, az állami tanítókból kinevezett bizottság előtt vizsgát kötelesek tenni, amelyért külön vizsgadíjat fizetnek. A vizsgára nem jelentkezett növendékekért az iskola büntetéspénzt fizet és a növendékeket átírják az állami iskolába. A középiskolai tanulóknak két vizsgát kell tenni: félévben és év végén. Ezeknek a vizsgáknak a lefolyását és eredményét a középiskolákban már ismerjük a gyakorlatból. Az elemi iskolákban pedig következtethetünk abból a gondolkozásból, melyet az állami tanítók részéről iskoláink iránt tapasztaltunk.

Magániskolák államosíthatók, ha a fenntartók, vagy a népesség kéri. Ebben az esetben az iskola mindenestől, dotációjával együtt az állam tulajdonába megy át. E szakasz a legteljesebben feltárja iskoláink sorsát, mert adott esetből tudjuk, hogy a „népesség” kérelmét mint forszírozzák ki a községek vezetői, vagy fejezik ki a „népesség” kérése nélkül.

E néhány fontosabb szakaszból összeállíthatjuk a javaslat képét. Még csak azt kell hozzávennünk, hogy ez iskolai év végére bizonyosan törvény lesz belőle, hogy minél később találna.

A cél világos előttünk: lassu halállal, önmaguktól való kimulással ölni meg iskoláinkat és egész kulturánkat, sőt majdan nyelvünket is. Eddig is tudtuk e célt és mégis most megdöbbentő sötétséggel tárul elébünk. De előttünk áll a mi célunk is — tisztábban, mint bármikor — biztosítani népünk kulturáját minden küzdelemmel és minden áldozattal. Ma értjük meg teljesen, hogy csak egy módon tehetjük: meglevő saját iskoláink által, ahol nyelvünket — bárha korlátozva — még használhatjuk. Ezért pedig minden küzdelemre erőseknek és minden áldozatra gazdagoknak kell lennünk. E pillanatban még szomorú a jövő, de bizunk: lesznek megértőbb vezetők, kik iskoláink megőlésével nem akarják az ország kulturáját szegényebbé tenni!

Debreczeni István.

A vallásügyi törvénytervezet tárgyalása remélhetőleg majd sorra kerül már a parlamentben. Erre ad reményt az a körülmény, hogy a tervezetet ismét leküldték az egyházak vezetőihez, hogy rövid idő alatt tegyék meg rá észrevételeiket. A püspökségek a tervezetet — módosítást — kérő javaslataikkal már vissza is terjesztették a minisztériumba.

A nagykarolyi egyházmegye tavaszi rendes közgyűlése április hó 16. és 17-én.

A nagykarolyi református egyházmegyébe kebelezett református egyházak lelkesi és világi képviselői rendes körülmények között évenként kétszer gyűltek össze az egyházak és iskolák szellemi, lelki és anyagi ügyeinek elintézése végett. De már az elmúlt évben is csak egy gyűlés tartására szorítkoztak. Nem azért, mintha egyáltalán nem akadt volna tárgy, hanem, mert nem kínálkozott olyan, melynek megvitatásától csak legkevesbé is remélhették volna szomorú sorsuk jobbra fordultát, egyházi és iskolai állapotaik javulását.

Az egyházmegye buzgó gondnoka, a világi papok igazi mintaképe: dr Nagy Sándor, a múlt esztendőben tartott közgyűlés alkalmával azon nemes szívre valló óhajának adott kifejezést, hogy a gyűlések emeltesse ki az adminisztrációs együttlét keretéből az által, hogy kezdődjék az a jövőben istentisztelettel a templomban s annak egyik tárgya legyen mindenkor egy, a belmisszió köréből vett szabadelőadás a lelkészek részéről.

Az egyházi élet elevenebbé tételét, megújulását célzó eme nemes óhaj és mély jelentőségű terv megvalósulásának első bizonyítékaként lehet tekinteni április hó 16-án reggel 9 órakor a nagykarolyi református templomban tartott alkalmi istentiszteletet, amelyen a nagykarolyi hívőkön kívül résztvett az egyházmegye minden egyházközsége a maga képviselőivel.

A gyülekezet magasztos éneklése után Vercs László szentmiklósi ref. lelkész, mint az egyházmegye legfiatalabb lelkésze imádkozott; Tárczy Géza csomaközi lelkész prédikált, Márk. ev. 10. r. 14. verse alapján fejtegette, hogy az elszíntelenedett, elerőtlenedett egyházi élet megújító munkáját a gyermekeknél kell kezdeni, azokat kell idejekorán a Krisztushoz vezetni, hogy a Megváltó lábainál taníttassanak, neveltessenek olyan élet folytatására, mely kedves Isten és ember előtt; melyből áldás és haszon fakad államra és egyházra egyaránt. Végül buzdította a jelenlevőket a hit és erkölcsi élet megerősítésére végtelen áldással bíró vasárnapi iskolai munka felkarolására.

Istentisztelet végeztével Papp József gencsi lelkész, egyházmegyei lelkészi jegyző vasárnapi iskolai mintatanítást tartott.

A jelenlevők jóleső érzéssel tapasztalhatták, hogy a gyermek lelkületéhez férköző egyszerű tanítás miként keltette fel a kicsinyek kedves érdeklődését és hogy milyen ártatlan öröm sugárzott arcukról, mikor maguk előtt látták Jézust, az ő „Jó Pásztorukat!”

Általános volt a vélemény, hogy ha a külföldön már nagyon elterjedt vasárnapi iskolai munka nálunk is megindul: áldásos eredménye tapasztalható lesz az egyéni, a családi, a társadalmi életben egyaránt.

Ezek után a református új iskolában megkezdődött a gyűlés Havas Gyula esperes és dr. Nagy Sándor egyházmegyei gondnok elnöklétével.

A világi elnök mély gondolatokban gazdag, költői lendületű megnyitója után a gyűléstagok számbavétele, jegyzőkönyvhiteljesítők kiküldése, a nagy gonddal összeállított esperesi és számvevőszéki jelentés következett.

Közgyűlés az esperesi jelentés kapcsán melegen ünnepelte szeretve tisztelt gondnokát: dr. Nagy Sándort, aki tíz év óta működik áldásosan az egyházmegyében.

Csighy István lelkész halálával megüresedett lelkészi állásra megválasztott Veress Lászlót a közgyűlés szeretettel köszöntötte, valamint Benkő Blanka kaplonyi, Szabó Ilona dobrai, Csutoros Anna endrődi, Koroknay Ilona és Vadnay Margit irinyi tanítónőket és Berényi Sándor berei tanítót is, akik a közgyűlés színe előtt letett hivatali esküvel kötelezték magukat arra a szent, de nehéz, nagyon nehéz munkára, mely manapság egy magyar tanítóra vár.

Elekes Menyhért és neje, továbbá Elekes Sándor gencsi lakosok, a gencsi református egyház javára tett alapítványaik alapító leveleinek és a domahidai egyházi énekkar alapszabályának megerősítése után lelkészi jegyző felolvassa Szabolcska Mihály levelét, melyben a nagy költőpap szíves szavakkal mond „szívbeli köszönetet” az egyházmegyének az ő kettős jubileuma alkalmával kifejezett üdvözlétéért.

A királydaróczi egyház előterjesztésére az egyházmegyei közgyűlés elhatározta, hogy felír az egyházkerületre, hogy az összes érdekelt egy-

házak nevében maga a kerület kérje, követelje a Minisztériumtól az iskolai szerződések pontozatainak a betartását.

Végül határozatba ment, hogy az egyházmegyei közgyűlés javasolni fogja a kerületi közgyűlésnek, hogy a nagykarolyi egyházmegyébe tartozó egyházakat mentse fel a közgyűlés tartása alól, mert az általános tapasztalat azt mutatja, hogy az egyház életére rendkívül fontos ügyek megakadásának csaknem minden esetben a közgyűlés az oka.

A nagy gonddal és körültekintéssel vezetett gyűlés délután fél 2 órakor az egyházmegyei gondnok záró-szavaival ért véget. Délután 4 órától 6-ig és másnap reggel 9 órától délután fél 2 óráig bírósági ülés volt.

pf.

Tanítói vélemény

a nyugdíjintézetről.

Az Érmelléki egyházmegyei tanítóegyesület a felállítandó nyugdíjalapra vonatkozólag az én javaslatomat tette magáévá. Ennek a vezető elveit röviden az alábbiakban vázolom.

A fenti egyesület kéri az Egyházkerületet egy tanítói és tanári nyugdíjalap megszervezésére a következők figyelembe vételével:

1. A nyugdíjintézet az Erdélyi egyházkerület-től különálló legyen és hízárólag a kerületünkbeli tanítók és tanárok részére szerveztessék.

2. Kötelezett tag minden tanár és tanító, illetve tanárnő és tanítónő korra való tekintet nélkül.

3. A tanítótagok évi díja a Lei bizonytalan értéke miatt 1 q. buzának szept. 1. ára [jelenleg 1000 Lei.] A tanároké 2 q. buzának megfelelő összeg.

4. Ugyanannyi évi járulékot fizessen minden egyházköztség, minden tanítói állás után. Ez az évi járulék t. i. körülbelül megfelel annak az átlagos értéknek, amit az egyházak és tanítók a magyar tanítói nyugdíjintézetnek fizettek, sőt körülbelül egyezik azzal az összeggel is, amit az egyháztagok és tanítók fizetnének az erdélyi tervezet szerint. A tanári állások után ezeket a járulékokat az iskolák fizethetnék, miután ott a tandíjba és beiratásdíjba be-kalkulálható.

5. A járulékok 5 évig kamatoznak. A kamatok csak szükség esetén [rokkantság, haláleset] használhatók fel ez idő alatt, de így is csak a kamat fele. A megmaradó rész a tőkéhez csatolandó.

6. A tőke — miután az még belátható időn belül 20 százalék mellett biztosan kamatoztatható — megközelítő számítás szerint a következőképpen növekedhet:

Tanítótagok száma 240.

Tanárok száma 35.

KONFIRMÁCIÓI EMLÉKKÖNYV

Ára
16 lei

Irták: Dr. Kecskeméthy István, ref. theologiai tanár, Vásárhelyi János, kolozsvári ref. esperes és dr. K. Tompa Arthur, az E. M. Sz. titkára.

II-ik kiadás!

A díszes címlapu, több mint 2 iv. terjedelmű füzetet a Konfirmációi Emléklap vezeti be, amely az eddig szokásban volt konfirmációi bizonyítványokat fogja helyettesíteni. — A lelkész és tanító uraknak 10 százalék engedményt nyújt a kiadó Evangéliumi Missió, Cluj—Kolozsvár, Str. Babes—Trefort-u. 13. sz. vagy Béres Károly könyvkereskedése, Oradea-Mare—Nagyvárad, Fő-utca 14. sz.

Mutatványszám 18 Lei beküldése ellenében bérmentve.

	Tagdíj	Egyházak járuléka	Tőke az előző évék felhasználhatatlan kamataival	Felhasznál- hatatlan kamat	Segélyezésre fordítható kamat
	240 tanító : 240,000 Lei	240,000			
	35 tanár : 70,000 „	70,000			
	310,000 Lei	310,000			
1 év után	310,000 „	310,000	620,000 kamat 62,000	62,000	62,000
2. év után	310,000 „	310,000	2 évi járul. 620,000 1302,000 130,000	130,000	130,000
3. év után	310,000 „	310,000	620,000 2,052,000 205,000	205,000	205,000
4. év után	310,000 „	310,000	620,000 2,877,000 287,000	287,000	287,287
5 év után	310,000 „	310,000	620,000 3,784,000 378,000	378,000	378,000
			620,000		

6 év multával az alaptők 4,782.000, kereken 5 millió, ennek évi kamata 1 millió, amely ettől kezdve egészben segélyezésre fordítható, miután az alaptőke a tagdíjakkal és járulékokkal megfelelő módon gyarapodik.

7. Rendszeres, t. i. szolgálati évek alapján való nyugdíjazásról az első 5 évben nem lehet szó, csupán a teljes munka képtelenek, valamint az elhaltak özvegyeinek és árváinak segélyezéséről. Amikor is a felhasználható kamatok úgy oszlanak fel, hogy tanár 2. özvegy 1, árvák $\frac{2}{3}$, tanítók 1, özvegyek $\frac{1}{2}$, árvák $\frac{1}{3}$ egységnek vétetnek.

Fix összeg megállapítása igen sok okból képtelenség.

8. 5 év multával az előbbi pontban jelzett arányban nyugdíjogosult minden 40, illetve 35 évi szolgálattal bíró tanító, illetve tanár.

9. 10 év elteltével pedig nyugdíjogosultakká

válnak a 35 évi szolgálattal bíró, valamint a 30 évi szolgálattal bíró tanítók, illetve tanárok.

Ezt megengedi az akkorra felgyűlt alaptőke, másrészt pedig szükségessé teszi az idők rendkívülisége, amidőn a fenti szolgálat alatt, a most működő tanítók és tanárok idegzete teljesen felmorzsolódik.

10. A nyugdíjalap kezelése körül az adminisztratív és segéd munkák végzése a lehetőség nyugdíjasok által végeztessenek.

11. Ugy a megszervezésben, mint az irányításban és felügyeletben a tanároknak és tanítóknak együtt 50 százaléknyi jog biztosíttassék.

12. A magyar ref. népoktatás érdekében bizonyos szerény mérvű évi járulékkal azok az egyházközségek is járuljanak a nyugdíjalaphoz amelyek nem tartanak fenn felekezeti iskolát.

Diószeg.

Császár Gyula,
ref. tanító.

Halottaink

Juhász Pál orvostanhallgató, Juhász Péter m.-szigeti főgimn. igazgató egyetlen fia ápr. 30-án hosszú szenvedés után 24 éves korában elhunyt. Temetése május 1-én volt a szigeti ref. Lyceumból. Szülein kívül egy nővére gyászolja. Isten adjon nekik vigasztalást az ő szent Fia által.

Egyházi hírek

Bályokon. A margittai lelkész kör f. évi március 5-én Bályokon tartotta 2-ik vallásos délutánnal kapcsolatos lelkési értekezletét. Reggeli Istentisztelettel kezdődött a lelki munka, melyet vasárnapi isk. tanítás követett. Ezután vette kezdetét a lelkési értekezés, melyen néhány fontos és aktuális tárgy került alapos megbeszélés után döntésre [lelkési fegyelem, iratferjesztés, köri számadás]. Volt egy vendége is értekezletünknek, Lacák Dezső éradonyi lelkész személyében, ki az egyházi számadások helyes vezetéséről s a

számvevőszék ez irányu határozatairól tartott részletes és alapos előadást. — Délután kis csapatunk beleolvadt a gyülekezet tömegébe, hogy együttesen vegyünk lelki áldásokat. Szeretett elnökünk buzgó imájával szálltunk a magasságba, majd Jakab József, bogyoszlói lelkész beszélt a Máté 12. r. 1–8. alapján a mai farizeusokról és a templomnál nagyobbbról. Majd gyermekkar, szóló ének [Gellért Sándor] s magán szavalatok [Szarka Valéria, Kovács Lajos tóti lelkész] zárták be a szép ünnepélyt. — Szeretettel búcsúztunk egymástól az esti vonat érkezésekor a viszontlátásra Erábrányban.

D. L.

Nagyon szép, arányozott kivitelű és színes nyomásos, 30×23 cm. nagyságú

Konfirmációi Emléklap

Kapható: **Béres Károly** könyvkereskedésében ORADEA-MARE – NAGYVÁRAD, Fő-utca 14. Ár 4 Lei.

Az Evang. Munkások Erdélyi Szövetségének nagyszalontai országos konferenciája minden várakozáson felül gazdag áldásokat árasztott minden résztvevőre. Jóllehet a nagy távolság és az utazás költségei többeket otthon tartottak, de az E. M. E. Sz. munkás tagjainak java része mégis ott volt. A konferencia programjához híven három irányban fejtette ki hatását. A vasárnapi templomi ünnepi igehirdetések és esti evangélizáló összejöveteleken, valamint a záró szeretetvendégségeken a legtávolabb álló lelkek komoly érdeklődését ébresztette föl a lelki és pedig a keresztyén hitélet iránt, míg a napközi nyilvános előadásokon a már Krisztushoz közeledő lelkek nyertek hitbeli mélyülést és épülést: végül pedig a lelkészek, szövetségvezetők és vasárnapi iskolai munkások részben zártkörű értekezletein, részben nyilvános bemutató mintatanításain és megbeszélésein az érettebb és Isten országát építő munkás tagok gyűjthettek sokoldalú és gazdag tapasztalatokat. Vasárnap este 8 órakor az iskola két legnagyobb termében párhuzamos összejöveteleken hirdették az evangéliumot szövetségünk elnöke és titkára a termeket betöltő s a folyosókon álló, ajtón s ablakokon át hallgatózó tömegnek, míg számosan kénytelenek voltak hazatérni, mert már nem kaptak férő helyet egyik teremben sem. A nyilvános konferenciái tárgyak rövid bevezető előadások után tömeges hozzászólást váltottak ki a résztvevők sorából. A zártkörű értekezletek közül a legsúlyosabb kérdést az Evangéliumi Munkások Erdélyi Szövetsége által képviselt evangéliumi mozgalmaknak ref. egyházzal szemben való viszonyát úgy a lelkészek, mint a laikus szövetségvezetők külön zártkörű értekezleten tárgyalták. Utóbbin határozatba ment a többek között, hogy az E. M. E. Sz. úgy központi vezetősége, valamint vidéki szervei útján is lépéseket tesz és egységesen indokolt indítványt terjeszt az egyházi vezetőséghez az eddigi 12—14 éves konfirmációi korhatárnak a leányoknál 15, fiuknál 16 évre való kitolása iránt. A hétfő esti záró szeretetvendégségen harmadfélszáz részvevő hallgatta a konferencia áldásairól beszámoló bizonyágtévéseket. A szünni nem akaró bucsuzkodás után hazatérő résztvevők örökké élő emlékét viszik magukkal az első nagyszalontai konferenciának. Az idegen résztvevők a következőképen oszoltak meg: Vulkánból 6, Nagyváradról 5, Lupényból 4, Kolozsvárról 3, Tenkéről 3, Marosvásárhelyről 2, Csomaköz, Bibarcfalva, Érábrány, Déva, Gyanta és Nagyenyedről 1—1, összesen 29.

Amikélt az Iskolai Füroánytervezet ügyében. Április 30. és május 1-én Angelescu miniszter értekezletre hívta a kisebbségek képviselőit, hogy az elkészült törvénytervezetet megismertesse és

rá észrevételeiket meghallgassa. Református egyházunkat Nagy Károly püspök képviselte, ki közös megállapodás szerint egy nyilatkozatot adott be, melyben az észrevételek megtételére 4 heti haladékot kérnek, mely idő alatt a szükséges gyűléseket megtarthatják. Midőn ezt bejelentő kérését tolmácsoltatni akarta, a miniszter, amiért magyarul beszélt, élesen rendreutasította, aminek következtében, a nyilatkozat felolvasása után, nyomban kivonultak.

Művelődési mozgalmak. A kiskolcsi református egyházközség egyházi énekkara és műkedvelő ifjúsága Gacsályi Zsigmond lelkész és Benedek László vezetése mellett példaadóan munkálja a haladás, fejlődés mellett például adóan vallásos összejövetelek és ismeretterjesztő előadások rendezésével jelentékeny anyagi segítséggel siet az egyházközség támogatására. Pénztári forgalma a múlt évben 20,483 Lei volt, mely összeget mind jótékony célra adományozta. Műkedvelő ifjúsága már a 3 felvonásos szindarabok előadását is könnyen és ügyesen teljesíti. Legutóbb husvét másodnapján Tóth Ede „A falu rossza” c. 3 felvonásos népszínművét adták elő általános tetszés mellett. Ezekon kívül énekszámok, szavaltatok tették változatossá a gyakorta rendezett kultur-estélyeket — A kiskolcsi egyház templomszerető, vallásos, áldozatkész népe, lelkek nemesítésén munkáló énekkara, művelődni, fejlődni vágyó ifjúsága megéreemli, hogy szélesebb körben szerezzenek róla tudomást és buzdításul szolgáljon más gyülekezeteknek is.

Előfizetési lv. Dienes László: „Művészet és világnézet” c. alatt egy kötetben összegyűjtve kiadja az új művészi irányok világnézeti alapját megvilágító tanulmányait. A kötet tartalma a következő: 1. Miért nem érti a mai ember a ma művészetét? 2. A művészet szerepe kulturánkban. 3. A naturalizmus. 4. Az impresszionizmus. 5. Az expresszionizmus és kubizmus világnézeti alapjai. 6. Egy magyar művész Bécsben [Uitz Béla művészete]. 7. George Grosz. 8. A ma költője és a ma embere. 9. A mai francia irodalom útja. 10. A százszent-

Harangokat,

és a harangszerelőanyagot ajánl
és a harangápolóanyagot

Hönig Frigyes harang-
öntődjéje

ARAD, Sírada Barilla No. 10-21. Alapítva 1840.

dős Flaubert. 11. Anatole France. 12. Ázsiai hatások Európa szellemi életében. 13. Világnézetek útján. A gondos kiállításban megjelenő kötet előfizetési ára 80 Lei. Az előfizetések dr. Dienes László Cluj, Strada N. Iorga 3. „Keleti Ujság” szerkesztősége címre küldendők. — Az értékes tanulmányokat magában foglaló és a művészet mai irányairól tájékoztató kötetet, melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe.

Előfizetési felhívás. Temetési beszédeimből és imádságaimból egy kötetre valót szándékozom kiadni. Egyfelől emléket akarok vele hagyni szülőföldem gyülekezetének, más felől segítségére akarok lenni lelkészársaimnak a legnehezebb szolgálat végzésénél. Ide s tova másfél évtizede, hogy ilyen könyv nem jelent meg magyar nyelven, legalább romániai református egyházunkban. Remélem azért, hogy lelkészársaim megértő szeretettel fogadják elhatározásomat. Terjedelme jórésztben a szalontai előfizetők számától függ, mivel jórésztben azok családjában elmondott beszédeimből állítom össze és így árát a terjedelem szabja meg. Előre láthatólag 60—80 Lei lesz. Béres Károly nyomdájában, Nagyváradon fog megjelenni. Az előfizetésre jelentkezéseket címemre kérek. Debreczeni István ref. lelkész.

A bukaresti ref. esperesi hivatal mellett működött „Segélyiroda” az esperesi hivatalnak a Sfi Voivosi 12. szám alól elköltözése miatt 1925. április 20. tól kezdve Bul. Basarab 193—210. sz. a 20-as villamos mellett található fel. Minden egyházi és iskolai ügyben teljesen díjmentesen, tisztán a költségek előzetes fedezése mellett, rendelkezésére áll. Ugyanott három különbejáratú vendégszoba áll a fővárosban időző közönség részére teljes penzióval, nagyon jutányos árban. Tisztviselőknak kedvezmény.

Baptista menház és árovház Nagyváradon. Az erdélyi, illetve romániai baptisták nem rég mozgalmat indítottak, hogy egy árovházat és menházat létesítsenek s mozgalmukat siker koronázta. Nagyváradon megvették [Ritoók Zs. u. 17. sz. a.] egy 10 szobából és egy nagy tereméből álló parkirozott udvari házat 1,300.000 leiért, melyet 3000 dollárral és 630.000 leivel fizetnek. Ebből 3000 dollárt egy biharmegyéből kivándorolt amerikai lakó házaspár küldött, a többi egy része már összegyűlt. A berendezést egyes gyülekezetek vállalják és lesznek olyanok, melyek egy egész szobát berendeznek, felszerelnek és a szoba annak a nevét viseli. A menházat febr. hó 24—26. napján avatták fel nagy ünnepséggel, melyen csaknem minden romániai baptista gyülekezet képviseltette magát. Sulyok István a meghívott nagyváradi egyház nevében levél útján, Csernák Béla pedig néhány szíves szóban üdvözölte az egybegyűlteket.

Finom fekete, selyembélésű felöltő jutányosan eladó. Cím a kiadóban.

Szerkesztői üzenetek . . .

Lapíráshoz, kikkel csereviszonyban vagyunk, felkérjük, hogy cserepéldányaikat Satu-Mare [Szatmár] sziveskedjenek küldeni. — **B. M.** Nagyzerind. A megbeszélt cikket várom, a nagykarolyi határozat is sürgeti — **Cs. A.** Érendred. Levélben bővebben válaszolok. — **H. J.** Valkány. Közlés előtt e tárgyban levélben felkeresem. — **P. J.** Gencs. Köszönöm mind a kettőt: a köszöntést is, a küldeményt is. Az elsőért áldjon meg az Isten, a másodiknak megvalósításához pedig adjon segédelmet.

Cserélni óhajt egy bihari egyházmegyéhez tartozó lelkész. Az érdeklődő levelet e lap szerkesztője továbbítja.

SOLTÉSZ-féle

konfirmációi káté Új zsoltár, Biblia

különböző nagyságban és kivitelben, továbbá mindenféle egyházi és iskolai nyomtatványok, vallástani kézikönyvek, a református elemi iskolákban használandó tankönyvek a legolcsóbb napi áron

BÉRES KÁROLY

könyv- és papirkereskedésében,
a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Vallástani
kézikönyveinek kiadója és főbizománysánál
szerezhetők be

Oradea-Mare—Nagyvárad,

Bul. Regele Ferdinand — Rákóczi-út — 14.
Helyi és interurban telefon: 6—22.

BISZÁK JÓZSEF harang- és ércöntődéje Ghloroc-on (Győrök, Brad-megye)

a legjutányosabb árak mellett készit a legfinomabb anyagból bármely hangú és nagyságú a legdiszesebb kivitelben, kívánatra feliratokkal, képekkel díszítve, ingó rendszerű vas felső koronával, vagy bármely más kívánt rendszerű állvánnyal. Gyártmányai kiválóságát több elismerő levél igazolja. Érdeklődőknek részletes leírással és árajánlattal készséggel szolgál. [Megrendelésnél kérem ezen lapra hivatkozni.] 1

harangot,